

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistalenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Helander, N., Mäkelä, L. & Jalonen, H. (2019) DEEVA-hankkeen satoa. Deeva-hankkeen blogi, 24.4.2019.

URL: <https://deeva.fi/uncategorized/deeva-hankkeen-satoa/>

DEEVA-hankkeen satoa

Published [24/04/2019]

Mistä lähdimme liikkeelle?

DEEVA-hanke käynnistettiin syksyllä 2016 digitalisaation ja datan hyödyntämisen kehittämiseksi yhdessä suomalaisten yritysten kanssa. DEEVA-hankkeen valmisteluvuoden Digibarometri (2015) osoitti, että digitalisaation edellytyksissä Suomi oli ehdotonta maailman kärkeä, mutta digitalisaation hyödyntämisessä meillä oli parannettavaa. OECD:n (2015) kansainvälisen vertailututkimuksessa puolestaan osoitettiin, että suomalaisissa yrityksissä tarvittiin digitaalisten teknologioiden hyödyntämisen osaamisen lisäksi enemmän myös datan hyödyntämistä. OECD selvityksessä todettiin, että esimerkiksi asiakas- ja markkinatiedon hyödyntämisessä suomalaiset olivat perässä muita Pohjoismaita.

DEEVA-hankkeen lähtökohtana oli kuitenkin näkemys siitä, että digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuden paljon pidemmällekin kuin pelkän markkinatiedon hyödyntämiselle. Olimme vakuuttuneita, että digitalisaatio tarjoaa mahdollisuuden tunteiden ja asiakaskokemuksen syvälliseen ymmärtämiseen, ja sitä kautta avaimet arvon yhteisluontiin ja liiketoiminnalliseen menestykseen. Uskoimme ja uskomme yhä, että kysymys on kansantalouden kannalta kriittisestä asiasta, sillä digitalisaation hyödyntäminen liiketoimintamallien uudistamisessa on muuttumassa hygieniatekijäksi – asiaksi, joka on oltava, mutta jonka varaan on vaikea rakentaa kestäväää kilpailuetua. Halusimme ja haluamme yhä olla luomassa tulevaisuudessa menestyviä arvonluonnin ekosysteemejä, joissa ymmärretään, että digitalisaatio paitsi disruptoi vakiintuneita liiketoimintamalleja, se myös luo uusia arvonluonnin mahdollisuuksia.

Mitä hankkeessa saatiin aikaan?

DEEVA-hankkeessa etsittiin digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia luoda datasta arvoa. Hankkeessa kehitettiin yhdessä kumppaniyritysten kanssa asiakaskokemuksen ymmärtämiseen perustuvia uusia, asiakasohjautuvia palvelutuotteita sekä arvon yhteisluontia tukevia menetelmiä. Hieman yllätyksettömästi tarkastelimme digitalisaatiota samanaikaisesti sekä mahdollisuutena että uhkana. Emme edelleenkään tiedä, onko data uutta öljyä, mutta sen tiedämme, että data on digitalisaation raaka-ainetta, jota toiset jalostavat toisia paremmin ja onnistuvat luomaan datan avulla parempia kokemuksia.

Hankkeessa oli mukana yhteensä 20 erikokoista suomalaista yritystä energia-, media-, finanssi, ICT-, kiinteistö, kauppa- ja palvelualoilta. Yritysten kanssa toteutettiin toimintaorientoituneita tapaustutkimuksia, joissa kehitettiin asiakaskokemuksen mittareita, tunnetaan reaaliaikaisia analyysityökaluja ja sovelluksia, monikanavaisen palveluympäristön hallintaa sekä luotiin edellytyksiä arvon yhteisluontiin perustuvien ekosysteemien kehittämiseksi. Hankkeen aikana järjestettiin työpajoja ja muita tapahtumia, joissa etsittiin yhdessä yritysten ja tutkijoiden kanssa uusia oivalluksia arvonluontiin. Tapahtumien ohella tutkimuksen ja käytännön liiketoiminnan yhdyspintoja vahvistettiin kumppaniyrityksille joka toinen viikko toimitetuilla ”Tutkimustietoa käytäntöön”-tietoiskuilla. Kussakin tietoiskussa käsiteltiin hankkeen teemaan kytkeytyvää uutta tutkimusta käytännönläheisellä tavalla. ([Esimerkki tietoiskusta](#))

Hankkeessa työskenteli kaikkiaan parikymmentä tutkijaa kolmelta eri tieteenalalta. Liiketaloustieteiden osalta hankkeessa hyödynnettiin erityisesti palvelukeskeisen arvonluonnin, markkinoinnin, kuluttajatutkimuksen ja tietojohdamisen tutkimusperinteitä. Yhteiskuntatieteistä edustettuina olivat erityisesti taloussosiologinen arvotutkimus, journalismi sekä tunteiden psykologia ja sosiologia. Tietojärjestelmätieteiden osalta hankkeessa sovellettiin ihmiskeskeisen teknologian, kaikkialle ulottuvan tietojenkäsittelyn, data-analytiikan, datan visualisoinnin sekä koneoppimisen tutkimusta.

Hankkeen kumppaniyritykset olivat suomalaisia, mutta tuloksista viestittiin kansainvälisesti. Tutkijat tuottivat hankkeen aikana noin 40 journaaliartikkelia tai kansainvälistä konferenssipaperia. Tieteellisten julkaisujen lisäksi tutkijat julkaisivat noin 20 yleistajuista kirjoitusta ammatti-, sanoma- ja aikakauslehdissä. DEEVA-blogeja julkaistiin kaikkiaan 55 kpl. Hankkeen julkinen tulosaineisto löytyy [täältä](#).

Hankkeen päätulokset kokoavan kirjan *Arvostustalous – datasta merkityksellisiä kokemuksia* käsikirjoitus on tätä kirjoitettaessa kustantajan asiantuntija-arvioinnissa. Kirja ilmestyy syksyn 2019 kirjamarkkinoille. Kirjan teoreettisesti viritetyssä osiossa käsitellään arvon erilaisia ilmenemismuotoja, arvostustalouden periaatteita sekä erilaisia arvokkaaksi kelpuuttamisen mekanismeja ja konteksteja, joissa data muuttuu merkitykselliseksi asiakas- ja työntekijäkokemuksiksi. Kirjan empiirinen osa koostuu 12 artikkelista. Empiiristen artikkeleiden tutkimusasetelmat vaihtelevat, mutta niissä kaikissa käsitellään digitaalisen murroksen vaikutuksia organisaatioiden toimintaan.

Mitä seuraavaksi?

Kahdessa ja puolessa vuodessa ehtii paljon, mutta maailma on edelleen keskeneräinen ja tutkimukseen perustuvaa kehittämistyötä riittää vielä paljon niin yksityisellä kuin julkisella sektorilla digitalisaation, datan ja arvonluonnin alueilla.

Esimerkiksi palvelujen tuottajien ja kuluttajien yhteiskehittely digitaalisissa ratkaisuihin on alue, joka kaipaa lisää tutkimusta sekä uudenlaisia toimintamalleja. Erityisesti tarvittaisiin ratkaisuja, joiden avulla paitsi ymmärretään kuluttajien arvonluontia entistä paremmin, myös otetaan nämä aktiivisesti mukaan kehittämään palveluja.

Toinen tärkeä kehittämisen alue on tiedolla johtaminen, sisältäen sekä entistä parempien työkalujen kehittämisen että etenkin tiedolla johtamisen yleisten periaatteiden ja toimivien käytänteiden kehittämisen. Tiedolla johtamista tarvitaan jokaisessa organisaatiossa, ja ison haasteen muodostaa verkottuneen liiketoiminnan ja ekosysteemien arvonluonnin ohjaaminen tietoperusteisesti.

Hanke päättyy, mutta hyvä verkosto jää elämään. Luultavaa siksi onkin, että DEEVA-hanke saa lähikuukausina jatkoa muodossa tai toisessa.

Nina Helander
Professori, KTT
Tietojohtaminen
Tampereen yliopisto
nina.helander@tuni.fi

Leena Mäkelä
Yliopettaja, FT
Tampereen ammattikorkeakoulu
leena.makela@tuni.fi

Harri Jalonen
Dosentti, FT
Turun ammattikorkeakoulu
harri.jalonen@turkuamk.fi